

Θεματικός Κύκλος:**Ζω καλύτερα- Ευ ζην**

Επιμέρους Θεματικές Ενότητες/Υποενότητες:

Διατροφή – Αυτομέριμνα, Οδική Ασφάλεια

Τίτλος/τίτλοι προγραμμάτων:**Ο δικός μας τίτλος:**

Χτίζοντας γέφυρες συνεργασίας και επικοινωνίας

Στόχοι Σχεδίου Δράσης

Α) δεξιότητες που πρόκειται να καλλιεργηθούν:

Δεξιότητες (4C's): (Κριτική Σκέψη) (Δημιουργικότητα),
(Συνεργασία), (Επικοινωνία)

P4/wC (πρόγραμμα φιλοσοφίας με και για τα παιδιά)

εκτός από τις δεξιότητες (4C's) καλλιεργεί την
φροντιστική (caring) και την κοινότητα διερεύνησης
(community of inquiry).

Αποκλίνουσα σκέψη, πλάγια σκέψη

Problem based Learning Μάθηση μέσω διερεύνησης
προβλήματος)

Δεξιότητες του νου

Δεξιότητες μάθησης του 21ο αιώνα

Δεξιότητες Ζωής

Ψηφιακές δεξιότητες

Β) στόχους που θέτουμε ως προς τον θεματικό κύκλο και την (τις) επιμέρους
θεματική (-κες) ενότητα (-τες)

Ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας και ευαλωτότητας

Γ) τους στόχους που επιπροσθέτως θέτουμε ή σε σύνδεση με το πρόγραμμα
σπουδών των γνωστικών αντικειμένων (προαιρετικά)

- Να συνεργαστούν
- Να ανταλλάξουν εμπειρίες
- Να εκφράζουν τα συναισθήματά τους
- Να καλλιεργήσουν αξίες όπως η συνεργασία, η αλληλοβοήθεια, ο σεβασμός και η επικοινωνία
- Να δημιουργήσουν σχέσεις αλληλεπίδρασης
- Να μνηθούν σε διαδικασίες που θα τα βοηθήσουν να μάθουν από νωρίς να συνυπάρχουν.
- Να πληροφορηθούν για τις διάφορες κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Να αναγνωρίσουν πως κάποια άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν ανεπτυγμένες άλλες δεξιότητες
- Να γνωρίσουν τα σύμβολα AMEA Να καλλιεργήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη
- Να καλλιεργήσουν την συναισθηματική νοημοσύνη
- Να εκφραστούν δημιουργικά
- Να εκφράζουν τη γνώμη τους και να επιχειρηματολογούν
- Να γνωρίσουν τη διαδικασία του πειράματος και να μάθουν να διατυπώνουν προβλέψεις και συμπεράσματα
- Να γνωρίσουν τη νοηματική γλώσσα και το αλφάβητο των τυφλών
- Να διακρίνουν πως πολλά πράγματα μπορούν να γίνουν με διαφορετικούς τρόπους (π.χ. τα τυφλά άτομα μπορούν να γράφουν και

να διαβάζουν με τη γραφή Μπράιγ, τα κωφά άτομα μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους με τη νοηματική γλώσσα, τα παραπληγικά άτομα μπορούν να πηγαίνουν βόλτες με το αναπηρικό καροτσάκι).

- Να αναγνωρίζουν απλά σύμβολα και να αναγνωρίσουν ότι είναι εργαλεία που μας βοηθούν να προσανατολιζόμαστε
- Να κατανοήσουν τις δυσκολίες των ατόμων με αναπηρία
- Να καλλιεργήσουν αξίες ζωής, αλληλεγγύη, αλληλοβοήθεια, εθελοντισμό
- Να ευαισθητοποιηθούν σε αξίες, όπως η φιλία, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, ο εθελοντισμός και η αλληλεγγύη
- Να γνωρίσουν την ιστορία και το πνεύμα των Παραολυμπιακών Αγώνων
- Να γνωρίσουν διάφορα αθλήματα των παραολυμπιακών αγώνων
- Να συνεργαστούν και να εκφραστούν δημιουργικά
- Να αναγνωρίσουν το θάρρος και τη δύναμη κρύβουν μέσα τους τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν με τα Ολυμπιακά ιδεώδη και με τα ηθικά ζητήματα που σχετίζονται με τον αθλητισμό και τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες
- Να καταγράψουν τα προβλήματα-δυσκολίες των ατόμων με αναπηρία στη καθημερινότητά τους
- Να ενθαρρυνθούν να εξερευνούν με επισκέψεις, με τη μελέτη και ταξινόμηση φωτογραφιών και χαρτών το φυσικό τους περιβάλλον και να αναπαριστούν βασικά μορφολογικά στοιχεία
- Να παίρνουν πρωτοβουλίες, να κατανοούν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού ανακάλυψης και να εξοικειώνονται με βασικές διερευνητικές διαδικασίες
- Να καλλιεργήσουν την έννοια της πολιτειότητας, δηλαδή να εδραιώσουν τη συνείδηση του δημοκρατικού πολίτη που σέβεται και προασπίζει την ισότητα, τη δικαιοσύνη και τη συμπερίληψη
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες του νου (ανάλυση, σύνθεση, οργάνωση και τεκμηρίωση δεδομένων και πληροφοριών)
- Να ερμηνεύσουν και να κατανοήσουν την καθημερινή ζωή στη γειτονιά μέσα από πολλαπλές οπτικές
- Να μετασχηματίσουν την προσωπική του εμπειρία σε έναν χάρτη
- Να αξιοποιήσουν κατάλληλα μέσα ώστε να επικοινωνήσουν την οπτική τους για τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρία στη καθημερινότητά τους
- Να ευαισθητοποιήσουν την τοπική και την ευρύτερη κοινωνία σε θέματα αναπηρίας
- Να προάγουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- Να δημιουργήσουν ένα ασφαλές σχολικό περιβάλλον χωρίς διακρίσεις και προκαταλήψεις
- Να αποδέχονται τα άτομα με αναπηρία ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας

Ακολουθία εργαστηρίων

Εργαστήριο 1

Διαδικασία διαμόρφωσης της ομάδας
1η σύνδεση: Παιχνίδι γνωριμίας «Συστήνομαι με το νέο φίλο μου τον Πρωτέα, τη μασκώτ των Παραολυμπιακών Αγώνων (2004) Ο Πρωτέας αγκαλιάζει κάθε παιδί και το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι ν' ακουστούν τα ονόματα όλων των παιδιών.
1ο Βήμα: Η Νηπ/γός ξεκινά με κάποια παιχνίδια ετοιμότητας που ενεργοποιούν τις αισθήσεις και ευαισθητοποιούν το σώμα, π.χ. «Περπατώ ελεύθερα

στο χώρο με συνοδεία μουσικής. Στο σταμάτημα της μουσικής μένω ακίνητος».

2ο Βήμα: Στη συνέχεια επιλέγει το κινητικό παιχνίδι «παράξενα χαιρετίσματα» με στόχο τη δημιουργία δυνάδων.

Αυτό το παιχνίδι διευκολύνει την «τυχαία» επιλογή ζευγαριού και κινητοποιεί το σώμα, το συναισθημα και το νου στο εδώ και τώρα. Επιπλέον επιτρέπει να εμπλακούν σ' αυτό και τα πιο διστακτικά παιδιά.

3ο Βήμα: Η Νηπ/γός μοιράζει σε κάθε δυάδα από 2 χρωματιστές χαρτονένιες καρδιές «Το Μενταγιόν της Φιλίας».

4ο Βήμα: Τα παιδικά ανταλλάσσουν τα μενταγιόν και συζητούν γι' αυτό που ζωγράφισαν. (Μοιράζονται μία κοινή εμπειρία).

5ο Βήμα: Η Νηπ/γός οργανώνει το κινητικό παιχνίδι «Βρίσκω το στεφάνι μου» με στόχο τη δημιουργία ομάδων των 4 ατόμων. Τοποθετεί στο έδαφος χρωματιστά στεφάνια τα οποία ανά 4 έχουν το ίδιο χρώμα. Με τη συνοδεία της μουσικής τα παιδιά κινούνται ελεύθερα στο χώρο. Όταν σταματήσει η μουσική κάθε παιδί πρέπει να μπει στο στεφάνι που έχει το ίδιο χρώμα με το μενταγιόν του. Έτσι δημιουργούνται οι ομάδες των 4 ατόμων

6 ο Βήμα: Η Νηπ/γός οργανώνει ένα παιχνίδι γνωριμίας «Ο χορός του καπέλου για να γνωριστούν τα μέλη των ομάδων μεταξύ τους. Οι ομάδες κάθονται μέσα στο στεφάνι τους. Ένα καπέλο μεταφέρεται από το κεφάλι του ενός παιδιού στο επόμενο με τη συνοδεία μουσικής. Όταν αυτή σταματήσει το παιδί που φοράει στο κεφάλι του το καπέλο, σηκώνεται και συστήνεται στους άλλους. Το καπέλο έχει μαγικές ιδιότητες και όποιος το φοράει χαμογελάει στους άλλους.

7 ο Βήμα: Η Νηπ/γός ανακοινώνει: «Κάθε ομάδα θα δημιουργήσει ένα πολύτιμο έργο τέχνης με σημαντικούς και ξεχωριστούς ανθρώπους». Οι ομάδες κάθονται στο στεφάνι τους και στο κέντρο τους μέσα στο σχοινί τοποθετούμε χαρτί του μέτρου (40 cm x 40 cm) και μαρκαδόρους, κηρομπογιές. Κάθε παιδί από κάθε ομάδα θα ζωγραφίσει τον εαυτό του.

8 ο Βήμα: Όταν οι ομάδες ολοκληρώσουν τα έργα τους η κάθε ομάδα βρίσκει και το όνομά της. Η Νηπ/γός διευκολύνει τα παιδιά λέγοντας: «Κάθε ομάδα μπορεί να πάρει το όνομά της από το χρώμα των στεφανιών (π.χ. κίτρινη, κόκκινη, κ.λπ.).

9 ο Βήμα: Κάθε ομάδα ορίζει ένα παιδί ως εκπρόσωπο και αυτό παρουσιάζει στην ολομέλεια της τάξης το έργο που δημιουργήσανε. Αν αυτό δυσκολεύει τα παιδικά, η παρουσίαση των έργων μπορεί να γίνει και απ' όλα τα μέλη των ομάδων.

10ο Βήμα: Η κάθε ομάδα περιγράφει τη διαδικασία που ακολούθησε, αν δυσκολεύτηκε και πού, πώς έλυσε το πρόβλημα. Αυτό το μοίρασμα της κοινής εμπειρίας μέσω της συζήτησης ενισχύει τη σύνδεση των μελών της ομάδας και το αίσθημα του ανήκειν.

Εργαστήριο 2

1^η Δραστηριότητα: Τα παιδιά επεξεργάζονται έργα τέχνης που απεικονίζουν άτομα με αναπηρία, αλλά και ψηφιακά πορταίτα ατόμων με αναπηρία (όπως προσφέρονται στο <https://www.ucy.ac.cy/psifides-gnosis/el/digital-archive> , ερευνητικό πρόγραμμα «ψηφίδες γνώσεις» του Πανεπιστημίου Κύπρου) μέσα από την ρουτίνα σκέψης Βλέπω-Σκέφτομαι- Αναρωτιέμαι (artful thinking) θέτοντας ερωτήσεις (Τι βλέπεις; Τι σκέπτεσαι γι' αυτό που βλέπεις; Τι είναι αυτό που σε κάνει να αναρωτιέσαι γι' αυτό το έργο; Υποστήριξε την ερμηνεία σου με λογικά επιχειρήματα)

2^η Δραστηριότητα! Στη συνέχεια με τη ρουτίνα Αρχή, Μέση και Τέλος Θέτουμε τα παρακάτω ερωτήματα: Αν το συγκεκριμένο έργο τέχνης είναι η αρχή μιας ιστορίας, τι μπορεί να ακολουθήσει; Αν το συγκεκριμένο έργο τέχνης είναι το μέσον μιας ιστορίας, τι θα μπορούσε να έχει συμβεί προηγουμένως; Τι θα ήταν επόμενο να συμβεί ; Αν το συγκεκριμένο έργο τέχνης είναι το τέλος μιας

	ιστορίας, ποια θα μπορούσε να είναι αυτή. 3^η Δραστηριότητα: Αναζήτηση ηρώων με αναπηρία στη λογοτεχνία και στα γνωστά στα παιδιά παραμύθια. Προσπάθεια απάντησης στις παρακάτω ερωτήσεις: Πώς παρουσιάζονται οι ήρωες; Ποια συναισθήματα έχουν; Πώς τους αντιμετωπίζουν οι γύρω τους; Αναφέρονται πρώτα τα παραμύθια και εικονογραφημένα βιβλία που ήδη γνωρίζουν τα παιδιά και κατά μήκος των εργαστηρίων επεξεργαζόμαστε με τον ίδιο τρόπο και καινούριους τίτλους βιβλίων (Η Αργυρώ γελάει, Θέλω μόνο να παίξω μαζί σου, Ένας για όλους και όλοι για έναν, Ο αυτός, Η χρυσούλα, Ο Ορφέας και οι αθλητές του Ανέμου, η Λούνα και το γαλάζιο δωμάτιο) 4^η Δραστηριότητα: Γνωριμία με τα Σύμβολα ΑΜΕΑ και συνεχίζουν με παιχνίδι μνήμης που αφορούν στα σύμβολα ΑΜΕΑ στο learningapps.org. (https://learningapps.org/user/smaragdach?displayfolder=3743099)
Εργαστήριο 3	1^η Δραστηριότητα: Τα παιδιά ακούν ένα κομμάτι του Μπετόβεν, εκφράζονται κινητικά και ζωγραφίζουν συνεργατικά ό,τι εικόνες έρχονται στο νου. Στη συνέχεια βλέπουν το βίντεο «Μπετόβεν, με τη μουσική του άλλαξε τον κόσμο μας» 2^η Δραστηριότητα: Διεξάγουμε ένα πείραμα ήχου σε δύο βήματα για να αντιληφθούν τα παιδιά τη σχέση ήχου και δόνησης και το πώς ο Μπετόβεν κατάφερε να συνεχίσει να συνθέτει μουσική παρά την κώφωσή του: 1^ο Βήμα: Αρχίζουμε να παράγουμε ένρινους ήχους και τοποθετούμε το δάχτυλο μας στη μύτη μας και στο λαιμό μας. Πειραματιζόμαστε με την ένταση και τη διάρκεια του ήχου που παράγουμε και παρατηρούμε και τις αλλαγές που υφίσταται η δόνηση 2^ο Βήμα: Σε ένα τύμπανο ρίχνουμε λίγο ρύζι στην επιφάνεια που έχει την μεμβράνη. Χτυπάμε το τύμπανο και παρατηρούμε το ρύζι να κουνιέται. Διατυπώνουμε ερωτήματα σχετικά με το τι είναι αυτό που κινεί το ρύζι και με το πώς σχετίζεται με τη δόνηση που νιώσαμε στο προηγούμενο βήμα της δραστηριότητας όταν κάναμε ήχους με το σώμα μας. Τέλος, αναφέρουμε με ποιες άλλες αισθήσεις μπορεί να αντιληφθεί ένας κωφός τους ήχους 3^η Δραστηριότητα: Παρουσιάζουμε στα παιδιά μια αφίσα με τα γράμματα του νοηματικού αλφάβητου και τους επισημαίνουμε ότι το χρησιμοποιούν τα άτομα με κώφωση. Τα προτρέπουμε να συμβουλευτούν την αφίσα και με τη βοήθεια μας να προσπαθήσουν να πουν το όνομά τους χρησιμοποιώντας τη νοηματική γλώσσα. Τα παιδιά στη συνέχεια φτιάχνουν κολλαζ με φιγούρες από τις κινήσεις των χεριών που συνθέτουν το όνομά τους. 4^η Δραστηριότητα: Στο διαδίκτυο δείχνουμε βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=Ny99MOHjgoc με τον εθνικό ύμνο στη νοηματική γλώσσα και βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=un8TpEdNXc παιδικό τραγούδι στη νοηματική (ελεφαντάκι). Επίσης τους προτείνουμε να παρακολουθήσουν τους μύθους του Αισώπου και άλλα λαϊκά παραμύθι, διαθέσιμα στο διαδίκτυο, στη νοηματική στο σπίτι τους.
Εργαστήριο 4	1^η Δραστηριότητα: Δείχνουμε στα παιδιά κουτιά από φάρμακα τα οποία είναι γραμμένα με το σύστημα Μπράιγ. Τα παιδιά τα περιεργάζονται τα και ανακαλύπτουν ότι η ανάγνωση πραγματοποιείται με την αφή. Προτείνεται στους γονείς εργασία για το σπίτι. Σε αυτήν τα παιδιά καλούνται να σχηματίσουν τα γράμματα Μπραιγ του ονόματός τους, κάνοντάς τα ανάγλυφα χρησιμοποιώντας φακές. 2^η Δραστηριότητα: Γίνεται ανάγνωση του «the black book of colours» και συζήτηση για το πώς τα ερεθίσματα της όρασης μπορούν να περιγραφούν αλλά και να γίνουν αντιληπτά μέσω των άλλων αισθήσεων. 3^η Δραστηριότητα: Προτρέπουμε τα παιδιά να κλείσουν τα μάτια με μάσκες – ύπνου και να προσπαθήσουν να ψηλαφίσουν διάφορα σχήματα μέσα σε ένα καλαθάκι και να βρουν το σωστό. 4^η Δραστηριότητα: Οργανώνεται συνάντηση με μητέρα που έχει πιστοποίηση στη γραφή Μπραιγ. Τους δείχνει τον τρόπο παραγωγής των βιβλίων σε αυτή τη μορφή, τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να πληκτρολογήσουν στον υπολογιστή

σε πρόγραμμα που μετατρέπει κατευθείαν τα γράμματα σε γραφή Μπραιγ και πιάνουν αληθινά έντυπα γραμμένα σε Μπραιγ.

5^η Δραστηριότητα:

1 ο Βήμα: Μέσω του Youtube μαθαίνουμε την ιστορία της Έλεν Κέλερ.

Θέτουμε το ζήτημα εάν μπορούν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τα άτομα όπως η Κέλερ

2 ο Βήμα: Δημιουργούμε ερωτήσεις Πώς αισθάνεται η Έλεν και γιατί; Πώς πιστεύετε ότι την αντιμετώπιζαν οι άλλοι; Έχετε γνωρίσει ποτέ κάποιον ή κάποια που να είναι πολύ διαφορετικός από εσάς ή από τα περισσότερα παιδιά; Πώς τον/την αντιμετωπίσατε; Έχετε νιώσει ποτέ να σας αποκλείουν οι άλλοι; Τι θα κάνατε στη θέση της;

3 ο Βήμα: Διερευνητικός διάλογος Η ομάδα εργάζεται καταλήγοντας σε συμπεράσματα και αποφάσεις. Εδώ θα ληφθεί η απάντηση στο ερώτημα:

«Μπορούν να ξεπεράσουν τις δυσκολίες τα άτομα όπως η Κέλερ; και πως»

4 ο Βήμα: Ανασκόπηση Τα παιδιά καλούνται να δουλέψουν σε μικρές ομάδες ή και στην ολομέλεια και να αναλογιστούν τι έχουν μάθει συνολικά μετά από όλη αυτή την διερεύνηση. Μπορούν να καταλήξουν σε μια ενδεικτική φράση ΜΠΟΡΩ και να την αναρτήσουν στην τάξη, κάποια παιδιά να ζωγραφίσουν και άλλα να κάνουν ένα δρώμενο, διαφοροποιώντας το αποτέλεσμα συνυπολογίζοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες, τα ενδιαφέροντα, τις προσδοκίες, τη μαθησιακή ετοιμότητα, τις ικανότητες και τον μαθησιακό τύπο του κάθε παιδιού.

5 η Δραστηριότητα: Μαθαίνουμε για το πρόγραμμα «Διαβάζω για τους άλλους» που αποτελεί πιστοποιημένο φορέα από τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) για την παραγωγή και διάθεση ακουστικών βιβλίων για τυφλά και εντυπο-ανάπηρα άτομα και ακούμε ένα ηχογραφημένο παραμύθι («Φενια η αγαπημένη των ήχων»). Στη συνέχεια, καλούμε τα παιδιά σε τρεις δράσεις:

1^η δράση: Ηχογραφούμε στην τάξη ένα εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο

2^η δράση: Προτείνεται προς τους γονείς των παιδιών της τάξης να ηχογραφήσουν μαζί με τα παιδιά τους το αγαπημένο τους παραμύθι. Όταν συγκεντρωθεί το υλικό, φτιάχνουμε ένα ενιαίο ψηφιακό αρχείο και το αναρτούμε στο site του σχολείου.

3^η δράση: Στέλνουμε επιστολή στη βιβλιοθήκη Όμηρος, την Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη του Πανελλήνιου Συνδέσμου Τυφλών με σκοπό να την ενημερώσουμε για το υλικό που έχει παραχθεί και να της ζητήσουμε να το εντάξει στο πρόγραμμα «Διαβάζω για τους άλλους»

6η Δραστηριότητα: Με τη βοήθεια του διαδικτύου παρακολουθούμε βίντεο από το Μουσείο Αφής του Φάρου Τυφλών, στο οποίο υπάρχουν αντίγραφα της πολιτιστικής κληρονομιάς της πατρίδας μας, τα οποία οι τυφλοί και οι άλλοι επισκέπτες μπορούν να επεξεργαστούν με την αφή.

<https://www.youtube.com/watch?v=gxJEoM1Fy4>

7^η Δραστηριότητα: Τέλος, τα παιδιά θα ζωγραφίσουν με το στόμα (τα έργα τους τα ανεβάζουμε μετά το πέρας του εργαστηρίου στην εφαρμογή artsteps και στέλνεται με mail ο σύνδεσμος της δικής μας γκαλερί στους γονείς των παιδιών) Στη συνέχεια τίθενται οι ερωτήσεις: Πώς αισθάνθηκες ζωγραφίζοντας με το στόμα; Τι δυσκολίες συνάντησες; Πώς ένιωσες μη μπορώντας να ζωγραφίσεις με τα χέρια;

6^η Δραστηριότητα: Δείχνουμε στα παιδιά βίντεο με ομάδες χορού αναπήρων που χρησιμοποιούν και αναπηρικά αμαξίδια. Καλούμε τα παιδιά να χορέψουν καθισμένα στις καρέκλες τους.

Εργαστήριο 5

1 η δραστηριότητα: Παρουσιάζουμε στα παιδιά τη μασκότ που χρησιμοποιήσαμε για τη διαμόρφωση ομάδας και εξηγούμε ότι είναι ο Πρωτέας, η μασκότ των Παραολυμπιακών Αγώνων (Αθήνα, Σεπτέμβριος του 2004)

2 η Δραστηριότητα: Μιλάμε με τα παιδιά για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες και τα αθλήματα που περιλαμβάνουν. Παρακολουθούμε ένα βίντεο για το παραολυμπιακό άθλημα μπότσια

https://www.youtube.com/watch?v=_k56bTfm97A Προτείνουμε να παίξουμε και εμείς το ίδιο παιχνίδι και τοποθετούμε σε ένα σημείο του χώρου μια λευκή

	μπάλα-στόχο και τα παιδιά ρίχνουν διάφορες μπάλες, όσο το δυνατόν πιο κοντά της, φωνάζοντας δυνατά: «ΜΠΟΤΣΙΑ». 3 η Δραστηριότητα: Απαγγέλλουμε μια στροφή του Ύμνου των Παραολυμπιακών Αγώνων και συζητούμε για το περιεχόμενό της: Δημιουργήσαμε φίλιες, σφυρηλατημένες στη φωτιά και με οδηγό το πνεύμα φθάσαμε εδώ και φθάσαμε μαζί. Εδώ γίναμε ένας. Τα παιδιά βαδίζουν στο χώρο κρατώντας τον Πρωτέα. Λέμε ότι όταν κατά τη διάρκεια της απαγγελίας του παραολυμπιακού ύμνου ακούγονται οι λέξεις ΦΙΛΙΕΣ, ΦΩΤΙΑ, ΠΝΕΥΜΑ, ΜΑΖΙ σηκώνουν την κούκλα ψηλά. Ενώ όταν ακούγεται η φράση ΕΔΩ ΓΙΝΑΜΕ ΕΝΑΣ, τρέχουν να συναντηθούν όλα μαζί, προσπαθώντας να αγκαλιαστούν 4^η Δραστηριότητα: Διοργάνωση παραολυμπιακών αγώνων με το άλλο τμήμα του Νηπιαγωγείου
Εργαστήριο 6	1 η Δραστηριότητα: Σύμφωνα με όσα έχουμε αναφέρει για τα άτομα με αναπηρία θέτουμε το ερώτημα για προβληματισμό «Αντιμετωπίζουν εμπόδια τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινότητά τους; Π.χ. στο σχολείο; Τα παιδιά παρακολουθούν τα παρακάτω βίντεο https://www.youtube.com/watch?v=wC8g5l1aPXw https://www.youtube.com/watch?v=1lEre31n2iY https://www.youtube.com/watch?v=6dLEO8mwYWQ Καταθέτουν τις απόψεις τους για τις δυσκολίες που ενδέχεται να συναντήσουν στο σχολείο (μέσα και έξω από την τάξη) και τις καταγράφουμε. 2^η Δραστηριότητα: Γίνεται συζήτηση για το πώς θα μπορούσαμε να διαμορφώσουμε το χώρο του σχολείου ώστε άτομα με αναπηρία να μπορούν να κινηθούν σε αυτόν. Στη συνέχεια υλοποιούμε τις ιδέες των παιδιών κατά το δυνατόν και προτείνουμε άλλες δύο δράσεις: 1^η δράση: Καλούμε τα παιδιά να κατασκευάσουν «διαδρόμους αφής» στους διαδρόμους του σχολείου προκειμένου να μπορούν παιδιά με τύφλωση να χρησιμοποιήσουν τους χώρους του με μεγαλύτερη ευκολία. 2^η δράση: Κατασκευάζουμε ένα επιτραπέζιο αφής, παρόμοιο με το παιχνίδι «ντόμινο». Σκοπός είναι να φτιάξουμε ζευγάρια ίδιων καρτών με διάφορα αισθητηριακά υλικά (πομ πον, χάντρες, ζυμαρικά κλπ.) που οι παίκτες του παιχνιδιού θα εντοπίζουν μόνο μέσω της αφής. 3η Δραστηριότητα: Με την εφαρμογή Google Earth πληκτρολογούμε το όνομα του σχολείου και θα δούμε στον βιντεοπροβολέα το σχολείο μας, τη γειτονιά μας και τους δρόμους και γενικά το περίγραμμα που τα περικλείει. Τα παιδιά θα παρατηρήσουν αν υπάρχουν ράμπες, ειδικές κίτρινες λωρίδες για τα τυφλά άτομα, χώροι στάθμευσης κλπ. 4η Δραστηριότητα: 1^ο βήμα: Γίνεται η χαρτογράφηση των προβλημάτων με το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης CmapTools. Στη συνέχεια στην ολομέλεια θέτουμε τα κριτικά ερωτήματα «τι λύσεις προτείνετε για να αντιμετωπίσουμε όλη αυτή την κατάσταση και πώς θα τα καταφέρουμε;» Καταγράφουμε τις απαντήσεις και ψηφίζουμε αυτές που θεωρούμε ότι μας αντιπροσωπεύουν. 2^ο βήμα: Σε χαρτί του μέτρου φτιάχνουμε το χάρτη της γειτονιάς μας όπως θα έπρεπε να είναι και απεικονίζουμε εικαστικά αλλά και με άλλα μέσα (ανάγλυφα κίτρινα πλακίδια για ανθρώπους με τύφλωση και ράμπες με πλαστελίνη, τουβλάκια για κτίρια, φιγούρες ανθρώπων που αναπαριστούν ανάπηρους, φιγούρες ζώων – σκύλος οδηγός-, φιγούρες αυτοκινήτων στο δρόμο). 5^η Δραστηριότητα: 1^η δράση: Στη συνέχεια κρατώντας ένα ραβδί θα προσπαθήσουμε να περπατήσουμε σε ένα διάδρομο όπως ο ειδικός δρόμος για τους τυφλούς στα πεζοδρόμια που θα φτιάξουμε. 2^η δράση: Κατόπιν, θα φτιάξουμε μία διαδρομή με εμπόδια στην τάξη και τα παιδιά σε ζευγάρια, τυφλός-οδηγός, θα προσπαθήσουν να την περάσουν με ασφάλεια. 5^η Δραστηριότητα: Τα παιδιά διοργανώνουν διαμαρτυρία με πλακάτ στην αυλή του σχολείου για να διεκδικήσουν ίσα δικαιώματα για όλους. Συνθέτουν τα δικά τους συνθήματα και φτιάχνουν τα δικά τους πλακάτ.

Εργαστήριο 7	1 ^η δραστηριότητα: Τα παιδιά θα ζωγραφίσουν με το στόμα (τα έργα τους τα ανεβάζουμε μετά το πέρας του εργαστηρίου στην εφαρμογή artsteps και στέλνεται με mail ο σύνδεσμος της δικής μας γκαλερί στους γονείς των παιδιών) Στη συνέχεια τίθενται οι ερωτήσεις: Πώς αισθάνθηκες ζωγραφίζοντας με το στόμα; Τι δυσκολίες συνάντησες; Πώς ένιωσες μη μπορώντας να ζωγραφίσεις με τα χέρια;
Προσαρμογές για τη συμμετοχή και την ένταξη όλων των μαθητών/τριών	Θα υπάρξει εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού υλικού με οπτικές οδηγίες (μέσω υποδειγματικών καρτελών) για τα αλλόγλωσσα παιδιά που δυσκολεύονται με την ελληνική γλώσσα Επίσης ο κάθε μαθητής θα προσφέρει με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με τις ικανότητές του στις ομαδικές εργασίες.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας	Γονείς του Νηπιαγωγείου Μουσείο Αφής Πανεπιστήμιο Κύπρου (ερευνητικό πρόγραμμα «ψηφίδες γνώσης») Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών (πρόγραμμα «διαβάζω για τους άλλους»)
Τελικά προϊόντα που παρήχθησαν από τους/τις μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων	Παραολυμπιακοί αγώνες Χορογραφία – βίντεο σε καρέκλες Ακουστικό παραμύθι Διάδρομος αφής Επιτραπέζιο αφής Επιστολή στη βιβλιοθήκη Ομηρος Εικαστικά έργα με το στόμα Χάρτης της γειτονιάς που απεικονίζει τα προβλήματα των ΑμεΑ
Εκπαιδευτικό υλικό και εργαλεία που παρήχθησαν από τους/τις μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων	Επιτραπέζιο αφής Διάδρομος αφής Ακουστικό παραμύθι
Αξιολόγηση - Αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση	Στο τέλος του προγράμματος, τα παιδιά λένε αυθόρμητα στην παρεούλα, ότι έμαθαν τα οποία και καταγράφουμε. Θέτουμε λοιπόν διάφορα ερωτήματα: τι θα κάνατε για να βοηθήσετε ένα άτομο με προβλήματα όρασης, ακοής και κινητικά προβλήματα; Επιπρόσθετα, η αξιολόγηση του εργαστηρίου θα γίνει από τις παρατηρήσεις που θα κάνουμε, από τα παραγόμενα έργα των παιδιών και από το εάν επιτεύχθηκαν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Θα διαπιστώσουμε εάν τα παιδιά κατέκτησαν γνώσεις, απέκτησαν δεξιότητες και καλλιέργησαν στάσεις, ενώ θα γίνει αξιολόγηση του υλικού που δόθηκε και ο έλεγχος των δραστηριοτήτων (σαφήνεια, βαθμός δυσκολίας, καταλληλότητα). Η αποτίμηση και ο αναστοχασμός θα επικεντρωθούν στο να διαπιστώσουμε εάν έχουν μετασχηματιστεί οι αντιλήψεις τους σχετικά με τα άτομα με αναπηρία. Αυτό θα διαπιστωθεί συγκρίνοντας τις αρχικές αντιλήψεις με αυτές στο τέλος του προγράμματος και μέσα από την εικαστική έκφραση των παιδιών. Επιπλέον, θα ήταν σημαντικό να δούμε μέσα από μελέτες περίπτωσης, τις προτάσεις που θα καταθέσουν σχετικά με το πώς θα δημιουργήσουμε ευνοϊκές συνθήκες για καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρία τόσο στο σχολικό περιβάλλον, όσο και στο ευρύτερο περιβάλλον.
Εκδηλώσεις διάχυσης και Συνολική αποτίμηση της υλοποίησης της υποδράσης	• Ανάρτηση των δράσεων στο blog του σχολείου • Ανοιχτή πρόσκληση σε όμορα νηπιαγωγεία για διεξαγωγή παραολυμπιακών αγώνων στο μέλλον • Gallery στο διαδίκτυο

